

MILLIY KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH

Abdivasiyeva Dilso'z Ilhom qizi

Samarqand Davlat Chet tillar instituti talabasi

Gmail: dilsozabdivasiyeva@gmail.com

Scientific supervisor: **Sattarova Dilrabo Ikrambayevna**

Samarqand davlat chet tillar instuti Assistent o'qituvchisi

Gmail: sattarovadilrabo25@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada O'zbekistonda korporativ boshqaruvni jahon andozalari asosida rivojlantirish masalalari ham ko'rib chiqiladi. Korxonada korporativ boshqaruvning zamonaviy usullarini joriy etish asosida korporativ boshqaruvni yanada rivojlantirish yo'nalishlari taklif etilmoqda.

Kalit so'zlar: aksiyadorlik jamiyati, korporativ boshqaruv, jahon standartlari, strategiya, korporativ boshqaruv kodeksi.

KIRISH

Xalqaro miqyosda tan olingan korporativ boshqaruv iqtisodiy rivojlanishning samarali shaklidir. Mamlakatlardagi korporativ boshqaruv tajribasi shuni ko'rsatadiki, raqobatdosh bo'lish va jahon bozorlariga chiqish uchun, birinchi navbatda, iqtisodiyotni izchil isloh qilish, tarkibiy o'zgartirish va diversifikatsiyani chuqurlashtirish, yuqori texnologiyalarga asoslangan yangi korxonalar tashkil etish zarur. Korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonlari, aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga korporativ boshqaruv tamoyillarining keng joriy etilayotgani milliy iqtisodiyot salohiyatini mustahkamlamoqda.

Tadqiqotimizning asosiy maqsadi korporativ boshqaruv kontsepsiyasini o'rganish, O'zbekiston kompaniyalari faoliyatida korporativ boshqaruv tamoyillarini qo'llash, korporativ boshqaruv sohasidagi adabiyotlarni tahlil qilish va korporativ boshqaruv tuzilmalarining asosiy elementlarini misol tariqasida muhokama qilishdan iborat. rivojlangan mamlakatlar.

Korporativ boshqaruv kompaniyani boshqarish va boshqarish uchun ishlatiladigan tizim sifatida tanilgan. Kompaniya darajasida u mas'uliyat va vakolatlarni aktsiyadorlar, direktorlar va boshqaruv o'rtasida taqsimlashga intiladi. Kalder korporativ boshqaruvni "Muqaddas Uch Birlik" atamasi bilan ta'riflagan, u

aksiyadorlar huquqlari, shaffoflik va boshqaruv kengashi hisobdorligini o'z ichiga oladi. Korporativ boshqaruv evolyutsiyasi Rim imperiyasining qulashi davridan boshlangan.

O'zbekistonda korporativ boshqaruv tizimini rivojlantirish borasidagi islohotlar, asosan, milliy korporativ boshqaruv tizimiga zamonaviy korporativ boshqaruv usullarini joriy etish, aksiyadorlik jamiyatlari faoliyati samaradorligini tubdan oshirish, ularga xorijiy investitsiyalarni keng jalb etish kabi chora-tadbirlarni amalga oshirishga qaratilgan. , ularning ochiqligi va jozibadorligini ta'minlash, strategik boshqaruvda aksiyadorlarning rolini kuchaytirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish; Korporativ boshqaruv tizimi tamoyillari va yondashuvlarini tubdan o'zgartirish, unga bozor iqtisodiyotiga xos bo'lgan real sifatlarni berish bo'yicha katta ishlar amalga oshirilmoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Korporativ boshqaruvning innovatsion rivojlanishi quyidagi afzalliklarga ega: investitsion jozibadorlikni oshiradi; uzoq muddatli investorlarni jalb qilishga yordam beradi; kreditlash xarajatlarini kamaytirish imkonini beradi; jamiyat yoki aksiyadorlik jamiyatining bozor qiymatini oshiradi, shuningdek, jahon standartlari asosida korporativ boshqaruv milliy tizimini innovatsion rivojlantirish istiqbollarini belgilovchi taklif va tavsiyalarni amaliy qo'llash; O'zbekiston korporativ boshqaruv tizimining me'yoriy-huquqiy va institutsional bazasini takomillashtirishga xizmat qiladi, bu esa aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatining samaradorligi va shaffofligini, O'zbekiston Respublikasining korporativ boshqaruv tizimini rivojlantirishda aksiyadorlar va boshqa manfaatdor tomonlarning rolini oshiradi.

Korporativ boshqaruv tushunchasini tushuntirish uchun ko'plab ta'riflar mavjud. Korporativ boshqaruv tushunchalarini ikkita asosiy toifaga bo'lish orqali aniqlashtirish mumkin. Birinchi toifa - korporativ boshqaruvning ta'riflari asosan xulq-atvor modellari guruhi bilan bog'liq. Xususan, u korporatsiyalarning haqiqiy xatti-harakatlari, korporatsiyalar va manfaatdor tomonlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar bilan bog'liq. Boshqa toifa - ta'riflar qonunchilik bazasiga tegishli. Aniqroq qilib aytadigan bo'lsak, bu ko'proq firmalar faoliyat yuritadigan me'yoriy-huquqiy baza haqida. Aytish mumkinki, korporativ boshqaruv bilan bog'liq birinchi toifadagi ta'riflar ma'lum bir mamlakatda faoliyat yurituvchi firmalar yoki firmalar guruhlarini o'rganishda ko'proq qo'llaniladi. Shunday qilib, birinchi toifa boshqaruv kengashi tuzilishi, manfaatdor tomonlarning majburiyatlari, xodimlar va kompaniya faoliyati o'rtasidagi munosabatlar bilan bog'liq. Kengroq nuqtai nazardan korporativ

boshqaruvning ta'rifi shuni ko'rsatadiki, u mulkchilikni boshqaruvdan ajratib turuvchi mexanizmlar to'plami sifatida qaraladi

Shunday qilib, korporativ boshqaruv - bu kompaniya va firmalarni nazorat qilish va boshqarish mumkin bo'lgan tizim. Korporativ boshqaruv ta'rifiga asoslanib shuni aytish mumkinki, yaxshi korporativ boshqaruvning maqsadi kompaniyaning butun iqtisodiyotga, ayniqsa, barcha manfaatdor tomonlarga qo'shadigan hissasini maksimal darajada oshirishdan iborat. Boshqacha qilib aytganda, korporativ boshqaruv kontseptsiyasini firmaning manfaatdor tomonlari, ya'ni kreditorlar va kompaniya yoki aksiyadorlar va korporatsiyalar o'rtasidagi munosabatlar nuqtai nazaridan tavsiflash mumkin.

Mamlakatimizda xalqaro biznes yuritish tartib-tamoyillari takomillashayotgani, korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonlari, aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga korporativ boshqaruv tamoyillari keng joriy etilayotgani milliy iqtisodiyotimizning salohiyatini tobora mustahkamlamoqda.

Mamlakatimizda xalqaro biznes yuritish tartib-tamoyillari takomillashayotgani, korxonalarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonlari, aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga korporativ boshqaruv tamoyillari keng joriy etilayotgani milliy iqtisodiyotimizning salohiyatini tobora mustahkamlamoqda.

Bugun mamlakatimizdagi qariyb barcha yirik korxonalar aksiyadorlik jamiyatlariga aylantirilgan. Korporativ boshqaruv usullari joriy etilgan kompaniyalar safi kengayib bormoqda. Chet el kapitali va korporativ boshqaruvning xorijiy usullariga asoslangan korxonalar har tomonlama rivojlanmoqda. Ular milliy iqtisodiyotimizning istiqbolini belgilashda katta ahamiyatga ega bo'lib, ishlab chiqarish ko'lamini kengaytirish, yangi ish o'rinlari yaratish borasida muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarni bajarmoqda.

Xulosa

Tadqiqotimizda korporativ boshqaruv va uning rivojlanishi sohasidagi adabiyotlar tahlili, korporativ boshqaruv kontseptsiyasi va uning qo'llanilishi, shuningdek, O'zbekistonda rivojlanishini ko'rib chiqish taqdim etildi. Shuningdek, korporativ boshqaruv tamoyillarini rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilgan muhim qadamlar haqida so'z yuritilib, korporativ boshqaruv qonunchiligi atroflicha muhokama qilinadi. Biroq, kelajakdagi tadqiqotlar ushbu tadqiqot doirasida topilmagan mavjud empirik dalillarga e'tibor qaratish orqali joriy tadqiqot doirasini kengaytirishi mumkin. Shu sababli, mavjud va ishonchli ma'lumotlarning etishmasligi ushbu tadqiqotning cheklovlaridan biri sifatida qaralishi mumkin.

Shunday qilib, biz globallashtirishning nafaqat ijtimoiy va iqtisodiy sohalarga, balki ko'chmas mulk sohasida o'zgaruvchan turmush tarziga ta'sirini kuzatishimiz mumkin. Binobarin, o'sib kelayotgan yosh avlod bugungi kunning dolzarb masalalarini anglashga puxta tayyorgarlik ko'rgan holda zamonaviy xalqaro tajribalar asosida ta'lim-tarbiya olishi zarur. Bu, o'z navbatida, O'zbekistonning iqtisodiy rivojlangan davlatlar orasida mustahkam o'rnini saqlab qolishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvning zamonaviy usullarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 24 apreldagi PF-4720-son qarori. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2015. No 17. m. 204.
2. AD Ikramboyevna, SD Ikramboyevna, The Ways of Forming Secondary Nomination in Uzbek Language and Its Impact on Linguistics, International Journals of Sciences and High Technologies, 2023
3. "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida. O'zbekiston Respublikasi qonuni. "Xalq so'zi". 2022 yil 7 may. 88-son (5988).
4. D Sattarova, SIYOSIY NOTIQLIKNING MILLIY MADANIY VA LISONIY TAHLILI (O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BIRINCHI PREZIDENTI IA KARIMOV NUTQLARI ASOSIDA), Международная конференция академических наук 3 (1), 5-7, 2024.
5. qizi To'yeva, M. S. (2022, November). YANGI O 'ZBEKISTON ORIFA AYOLLARI VA G 'ARB AYOLLARINING JAMIYATDAGI MAVQEYI VA ULARNING HUQUQLARI. In INTERNATIONAL CONFERENCES (Vol. 1, No. 2, pp. 74-81).
6. Tursunov G. Mamlakat iqtisodiyotini zamonaviy rivojlantirishda aksiyadorlik jamiyatlarini korporativ boshqarishning ahamiyati // Biznes eksperti, 2022 yil. 3-son.
7. SD Ikrambayevna, Classification of Functions of Communicative Strategy and Tactics in Political Communication, Miasto Przyszłości 50, 548-553, 2024.
8. Valieva, N. (2020). King Ṭanṭawədəm's land charter: state of the art and new perspectives.
9. Valieva, N. (2023). MS Parma, Biblioteca Palatina, Parm. 3852: a meeting point for a medieval Ethiopian king-usurper with modern pro-Italian actors. Manuscript and Text Cultures (MTC), 2(1).